

Koroška lista: —

Čelo leto . . . K 18—

Čelo leta . . . 9—

Čelo leta . . . 5—

Kraj Jugoslavije:

Čelo leto . . . 24—

Posamezne številke

— 30 vinarjev. —

Uredništvo i. upravništvo:

Maribor, Koroška ulica

B. 5. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Inocent ali senarila

se računajo po K 1.28

od enotnega poudarka

pri večinskih enotnih

popust.

„Straža“ izhaja v pos-

rednih in petih popoldnih

Ruhapici se ne večajo

Z uredništvom se mora

govoriti vsek dan od

11. do 12. ure popoldne.

61. številka.

Maribor, dne 1. avgusta 1919

Letnik XI.

Velik plen v Špilju.

V sredo, dne 30. julija so naši finančni stražniki v Špilju zaplenili dvema hrvatskima židoma veliko množino zlata. Velikih francoskih frankov (zlatnikov) je v eni sami vreči okoli 17 kg. V zbirki so tudi turški, grški in razni drugi zlatniki. Vrednost dragocenega plena še ni natančno dognana. Skorogotovo pa znaša okoli milijon kron. Včeraj popoldne so pripeljali zlato

iz Špilja na mariborsko okrajno glavarstvo, kjer ga davčni uradniki štejejo in zapisujejo. Zlato je bilo shranjeno v platnenih vrečicah. Ena vrečica je bila skrita v stranišču II. razreda, druge pa so bile skrite v posodah, v katerih je bilo surovo maslo in druga živila. Finančni stražniki, ki se jim je posrečil ta dragoceni lov, zaslužijo, da jih država dobro nagradi.

Nove avstrijske meje.

V Parizu, 25. julija.

Renner je končno dobil 20. julija mirovno pogodbo. Meje Avstrije so določene. Italija dobi Tirolsko do Brennerja in Dreiherrnspitze. Pri Gornji in Dolnji Avstriji še odtrgajo nekaj Čehi. Solnograška in Predarlško sta sicer neokrnjeni, pa si želita, zlasti Predarlško proč od Avstrije. Slovenska Štajerska pride v znanih mejah k Jugoslaviji. Na Koroškem bo pa večidelj plebiscit. Brez plebiscita dobi Italija Trbiž, Avstrija Beljak z Ziljsko dolino in najsevernejši del Koroške s Sv. Vidom in Völfsbergom. Od Ogrske pa dobi Avstrija dele s sledečo mejo. Okoli 16 km severno od Radgone, pri Sv. Ani na Igu, gre meja vzhodno od Toke po vrhu 383 (Janke Berg) med Stankovci (Farkasfalva) in Dolnim Senikom do Rabe, tako, da prideta ponemčeni župniji Dobra in Rabski Sv. Martin z okoli 6.500 Nemci in 600 Slovenci k Avstriji. Od Rabe gre meja proti severovzhodu tako, da pridejo Modlinci (Nagyfalva) in Rabski Križevci (Rabakeresztur) k Avstriji. Potem gre meja skoz vrh 322 (Hochkogel), tako da pridejo k Avstriji vasi Zsamend, Nemethükös, Karacsfa in Nagysaroslak. Pinka-Mindszent ostane pri Ogrski. Odtod gre meja proti severu do vrha 883 (Trött Kö), vzhodno od Nagynarda in Rohoncz in zapadno od Dozmat in Butsching. Sombotelj (Steinamanger) in Köszeg (Güns) ostaneta torej pri Ogrski. Potem je meja vrh 263 (Kamenje), Neusiedlersee, zapadno od Antonienhof in vzhodno od Kittsee, kjer je skupna meja med Avstrijo, Ogrsko in Čehoslovakijo. Od okoli sto

tisoč Jugoslovancev, ki so med Rabo in Donavo, dobi torej večino Avstrija, nekaj Ogrska in nekaj Čehoslovakija, ki prevzame Požun (Pressburg) z veliko okolico.

Proti tem mejam, zlasti proti ogrski meji, še lahko stavi Renner svoje protipredloge. O drugih mejah je že stavil take protipredloge, ki so se mu pa odbili. Ako Avstrija to pogodbo podpiše, bo natančne meje po označenih točkah določila 15 dni po uveljavi mirovne pogodbe komisija 7 članov; 5 članov ima 5 velesil, enega Jugoslavija, enega Avstrija. Ta komisija bo glasovala z večino glasov, njeni sklepi bodo obligatorni za interesirane stranke. Interesirane države morajo dati na razpolago vse pripomočke, karte, statistiko itd.

Plebiscit pa bo na Koroškem tri mesece po uveljavi mirovne pogodbe najprej v odseku A, ki je v jugoslovanski upravi. Glasovati sme oseba 1. ki je 20 let stara od 1. januarja 1919, 2. ki ima tukaj svoje bivališče od 1. jan. 1919, 3. ki je rojena tukaj ali ima bivališče od 1. jan. 1912. To glasovanje vodi komisija 5 članov (Amerika, Anglija, Francija, Italija, Jugoslavija). Ako je večina celega odseka glasovala za Jugoslavijo, preide ta odsek definitivno v območje jugoslovanske države. Tri tedne pozneje, ko je že uradno potrjen rezultat glasovanja, še glasuje odsek B, ki je pod avstrijsko upravo, na enak način; namesto Jugoslavije ima Avstrija enega člana v komisiji. Po svojem glasovanju preide odsek B v Jugoslavijo ali Avstrijo. Če bi pa odsek A volil za Avstrijo, preideta takoj oba odseka v območje Avstrije. Nemški listi, v kolikor

jih dobimo, od ljubljanske komisije n. pr. nobena, pišejo, da se v jugoslovanskem odseku dela za ugoden plebiscit v prilog Jugoslavije. Iz slovanskih listov pa je posneti, da se nič ne dela. Za Jugoslavijo najboljša agitira zdaj Renner in drugi avstrijski voditelji, ki pravijo, da ima Avstrija tako slabe mirovne predloge, da ne bo mogla živeti, ampak da je obsojena na smrt. Za tako slabo Avstrijo vendar nihče ne bo glasoval, ko je lahko prepričan, da se mu bo v Jugoslaviji boljše godilo!

Avstrija bo smela imeti samo 30.000 vojakov-prostovoljcev. Današnji pariški listi pišejo da so včeraj prišli v St. Germain finančno-tehnični izvedenci Franck, Kamniker, Schuhmacher, Beer in Prochnik; v kratkem boja tudi pride finančni minister Schumpeter s svetovalcema Kraft in Loimer. Italofilni list Matin tudi piše, da v dunajskem državnem zboru ni večine, ki bi bila za podpis te mirovne pogodbe. Berlinski Nemci še so bolj grozili, pa so nazadnje le podpisali. Rennerjevega jadikovanja, ki je zatajil nemščino pri prvi izročitvi mirovni predlogov, se ententa ne bo ustrašila.

To nam ne dela časti.

Čez pol leta sem bival v Franciji in imel priliko opazovati velikomestno vrvenje. Videl sem vojake vseh mogočih narodov in plemen, kar jih je pod solncem, iz Evrope, Azije, Afrike in Amerike; kakor pisker črne Senegalce, Marokance in druge črnce, ampak take surovosti in neutesanosti nisem videl in slišal, kakor se je pri nas razpasla. Poldivji črnci iz Afrike dostojnejše govori in se lepše vede, kakor naši ljudje. Na električnih železnicah je bilo včasih natlačeno polno ljudi: vojaki, civilisti, duhovniki, ženske, a navadno je vsak bral svoj časopis. Kaj se pa pri nas govori po železnicah!

Znatno del moške mladine po izstopu iz šole ne bere nič več, ves prosti čas zabije v krčmi, iz kupice zajema svojo izobrazbo. Česa so te surovine sposobne, kažejo razni dogodki zadnjega časa. Ljudje brez olike brez vsakega višjega mišljenja, brez vsakega prepričanja bi bili pripravljeni žrtvovati tudi vragu svojo do-

LISTEK.

Pariško zmagoslavje.

Pariz, 16. julija.

Francoski petelin veselo kukurika (petelin namreč je simbol francostva, kakor je n. pr. bil dvoglavi orel znamenje avstrijanstva). Pariz plava v svojem zmagoslavju. Od onega dne, ko so Nemci podpisali mir, so hše v zastavah. Pripomnim, da Paržani nimajo navade, izobešati tako dolgih zastav, kakor je pri nas navada. Zastave so male, a jih tem več izobešajo, da je vsa hiša pisana. Vihrajo zastave vseh zavezniških narodov, le kitajsko malokje vidiš. Naše državne zastave še ne poznajo, pač pa vidiš na mnogih hišah srbsko. Tudi ruska je prišla zopet v čast. Tudi izstop iz bojne vrste so Francozi splošno označili kot izdajstvo. Nenavzočnost krepke ruske roke Slovani močno čutimo.

Dan za dnem se vrše razne vojaške in druge velike slavnosti. Dne 4. julija je bil veličasten nastop američank in francoskih čet, ki so defilirale pred predsednikom Poincarjem, Fochom in Pershingom. Amerikanski vojaki izvrstno izgledajo. Večinoma visoke, vitke postave, zdravega, obritega obličja, v snažni zelenjast-rjavkasti obleki, polni ponosa in samozvesti, kakor pristoja slobodnim državljanom. Disiplina je dobra, čeravno ne suženjska. Izjem seveda tudi tu ne manjka. Pred nekaterimi dnevi so n. pr. zasačili američanskega vojaka pri tatvini.

Paržani vesolja poskakujejo, kar na ulicah plešejo. V eni točki sem opazil velikansko razliko med francoskim ljudstvom in našim. Pri nas bi se ob takih prilikah napili na žive in mrtve, tukaj nisem videl pijanega človeka, dasi sem večkrat do polnoči opazoval poulično vrvenje. Po kavarnah je sicer bilo vse zasedeno, a divjega razsajanja in popivanja, kakor je pri nas v navadi, ni bilo. To je naša največja sramota in zramej, da smo še na nizki stopinji omike. Veliko svetovno mesto Pariz se drži policijske ure, v naših gnezdih se popiva cele noči. Večkrat se nam je zgodilo, da smo ob večerih imeli seje. Ko smo okoli 9. ure zvečer prišli iskat v gostilno večerje, je bilo že vsega konec.

Vrhunec svečanosti je bil dne 14. julija. Zbornica je v ta namen dovolila 4 milijone frankov. Po glavni ulici »Champs Elyées«, koder je imela korakati zmagoslavna armada, so pripravili stojala (tribune) za gledalce, a so jih morali zopet odstraniti, ker je ljudstvo temu odločno ugovarjalo, češ, zakaj bi samo nekateri — seveda premožnejši — smeli gledati, drugi pa jim stali za hrbtom. Enaka bremena v vojni, naj bo enakost tudi pri zmagoslavju. Le za pohabljenе vojake in zastopnike raznih držav so pustili nekaj tribun. Gospodarji hiš ob glavnih cestah so si obetali lep dobiček; plačevalo se je za eno okno do 10.000 frankov, toda pečenka je zadišala tudi fiskusu in naložil jim je 80 odstotkov davka od sprejete najemnine, za vsako goljufijo pa ogromno kazen. Posebna družba je ponujala tudi aeroplane, da se je lahko iz višave gledalo

triumfalni sprevod. Ob zahodnem koncu Champ Elyées stoji znani velikanski slavalok v »Zvezdic (Arc de triomphe de l'Etoile), ki so ga začeli staviti l. 1806 ter je stal nad devet milijonov frankov. Skozi ta slavalok je leta 1870 korakala nemška vojska in od tega časa je bil v francoskih očeh omadeževan. Nobeden francoski vojak ni šel od tega časa skozi ta slavalok. Lanci so bili potegnjeni krog in krog in so branili korporativen prehod. Sedaj je madež izbrisan, lanci so odstranjeni in dne 14. julija je velikanska zavezniška armada slavnostno korakala skozi mogočni slavalok.

Da se je velika zmagoslavna svečanost vršila ravno 14. julija, imajo zavezniški tehten razlog. Lanskega leta 14. julija zvečer se je namreč začela silovita, za Nemce usodepolna bitka. Ludendorf je bil zbral zadnje sile. Napad je bil naperjen proti Parizu. Deset minut po polnoči je imela artilerija otvoriti ogenj. Foch je dobro vedel, kaj se pripravlja. Stori je obsežne priprave. Njegova taktika je bila, za vsako ceno vzdržati prvi nemški napad in ko se izdivja, takoj s pripravljenimi rezervami začeti brezobziren protinapad. Proti večeru 14. julija je nekaj francoskih vojakov udrlo v nemške postojanke. Privedli so nekaj ujetnikov. Od njih so izvedeli, da se to noč začne po polnoči nemški napad. Foch je to spretno izrazil. Priprave so bile gotove in ob pol 12. uri ponoči je zavezniška artilerija otvorila ogenj. Že to je Nemce presenetilo in zmedlo. Gromenje topov je bilo tako strahovito, da so se celo v Parizu hiše tresle. Ko se je svitalo, so se nemški vojaki kronprinceve armade vsuli iz strelskih jarkov. Nemci

movino, slobodo in blagor svojega ljudstva, Vodio jih edino njih živinski nagoni.

Kako je mogoče, da se je tolika posurovelost polastila našega ljudstva? Saj so tudi drugi narodi bili 4 leta v vojni, Srbi celo sedem let! Deluje se v šoli, v cerkvi, v društvih, neštene tiskovine grede med ljudstvo, a zdi se, da je vse bob ob steno!

Po naši domovini hodi sedaj vse polno tujcev: Francozi, Angleži, Amerikanci, ti bodo dobili lepe pojme o Slovencih, če bodo opazovali našo posurovelost. V Parizu so nam rekli Amerikanci: Na vas Slovence gleda celi svet, če se bodele znali vladati!

Poleg splošnih vzrokov sta posebno dva, ki pospešujeta med nami surovost: slab vzgled in pijančevanje. Slab vzgled! Širji krogi naše inteligence mislijo, da morajo kazati svojo „omiko“ in svobodnjaštvo — v robotosti.

Francozi pač niso posebno goreči kristjani, ampak dostojni so, olikani. Slab vzgled „gospode“ deluje kakor kuga na nižje sloje. Potem pa pijančevanje! V svetovnem mestu Parizu so strogo držali policijsko uro, včasih še ob 9. uri nisi mogel ničesar dobiti v gostilni. V naših gnezdih se pa popiva in razbija cele noči.

Kdor se je malo poučil o naravi alkohola, ve tudi, da človeka duševno in telesno spridi ter njega slabi nasledki grede od roda do roda. Popivali so očetje, popivajo sinovi, popivali bodo vnuki, končno so možgani in živci čisto zdelani, alkohol poživini človeka.

Če hočemo odpraviti surovost iz naše srede, je poleg splošnega dela v cerkvi, v šoli, v društvi potreben zlasti dober vzgled, pa manj krčem in manj popivanja.

Zaupni shod SLS v Maribru.

Dne 30. t. m. se je sestal lepo obiskan shod zaupnikov SLS uradnikov, duhovnikov, posestnikov, obrtnikov in delavcev, moških in ženskih iz Maribora v prostorih Jugoslovanske Strokovne Zveze v Splavarski ulici. Nad 100 oseb broječe zborovalce je pozdravil predsednik shoda dr. Leskovar, ki je predal besedo udu našega Narodnega predstavništva dr. Hohnjecu. Govornik nam je orisal z jasno besedo: 1. Naše teritorialne pridobitve in zahteve ob vseh mejah naše Jugoslavije, kolikor so nam znane iz dosedanjih pariških določil ter poročil. 2. Naš gospodarski položaj, osobito naše valutno vprašanje, katerega bi naj rešila Narodna banka v Beogradu, ki bi naj raztegnila svoj delokrog čez celo kraljestvo SHS. Govornik obširnejše razpravlja o tem, kakšen bi naj bil ustroj in kakšno delovanje naše nove narodne banke. Naše valutno vprašanje bo na zahtevo entente rešeno prejkoprej, ker bi sicer naše narodno gospodarstvo trpelo preveliko škodo. O zamenjavi naše krone z dinarjem so še različna mnenja, ki bi se naj zedinila v toliko, da se ne bi naložilo naši novi državi preveč dolgov, da pa se tudi ne bi preveč oškodovali državljani. Pri vprašanju o vojnih posojilih bo treba gledati na to, da se varujejo interesi nižjih slojev, manjših denarnih zavodov itd. 3. Naš notranji položaj. Govornik

so dosegli delne uspehe, zlasti tam, kjer so stali italijanski oddelki (!). V glavnem se je napad izjalovil in že opoldne 15. julija je zavezniško poveljstvo imelo vtisek, da je zmaga dobljena, kar je neki francoski general izrazil s krepko opazko: »Nemec si je skrhal tace.« Kmalu se je začel protinapad, ki je z malimi presledki trajal celo jesen, dokler ni bilo sklenjeno za Nemce toli poniževalno premirje. Dan 14. julija je torej velepomemben v svetovni vojni. Dan 14. julija je Francozom tudi naroden praznik radi tega, ker se od tega dne nekako šteje začetek revolucije 1. 1789.

V soboto, 12. julija, so v Versaillesu zmagovitemu maršalu Fochu izročili lovorov venec v navzočnosti predsednika republike Poincaréa, ki je imel na zasluznega maršala priprost pa ganljiv nagovor. V Versaillesu je imel Foch kot vrhovni poveljnik svoj glavni stan.

V nedeljo so bile po pariških glavnih cerkvah slovesne sv. maše v zahvalo za zmago in za padle junake, mesto Pariz pa je izročilo vsem trem maršalom Joffru, Fochu in Petainu častni meč.

Glavna svečanost pa se je začela v nedeljo zvečer. Vse ulice, zlasti glavne, so bile preprežene z zastavami in drugimi okraski. Tu je imel človek opazovati, kaj pomeni velikomestno življenje. Policijska oblast je sodila, da je 14. julija bilo navzočih v Parizu najmanj osem milijonov ljudi. Vsi okraji obsežne Francije so bili zastopani v Parizu, enako tudi najbolj oddaljene francoske kolonije. Ko se je zmračilo, je bil

nam je porazložil načela dveh glavnih srbskih strank, ki ste zastopani v ministrstvu in predstavništvu, namreč: srbske demokratske in radikalne. Naš Jugoslovanski klub vodi politiko proste roke ter skuša v sodelovanju z drugimi strankami izvajati in uveljaviti svoj program za dobrobit in napredek slovenskega naroda in celokupne države. Med velike zasluge Jugoslovanskega kluba spada nagla in uspešna rešitev vprašanja slovenskega vseučilišča v Ljubljani. Govornik je tudi razpravljal o vzrokih in poteku ministrske krize v Beogradu. Ves govor je bil nad vse zanimiv, podučljiv in smo ga sprejeli z navdušenimi „Živijo!“ klici na govornika in celi Jugoslovanski klub. Nato se je osnoval začasni krajevni odbor SLS za Maribor. Zborovalci so podpisali nad sto pristopnic.

Ob koncu zborovanja nam je še podal iz Pariza vrnivši se dr. Kovačič nekaj podučljivo zanimivih pojasnil o delovanju mirovne konference v Parizu in naše jugoslovanske delegacije. Povdarjal je iskreno prijateljstvo Srbov in Američanov do nas Slovencev, kateri edini so se toplo ogrevali in delovali na udejstitev naših teritorialnih zahtev na severu in jugu. Le tema dvema narodoma se moramo mi maloštevilni Slovenci zahvaliti, da se nas ni razdelilo med Lahe in Nemce. Vse naše delovanje bodi osredotočeno v uresničenje izreka: Summa lex, salus rei publicae! (Najvišja postava nam bodi blagor države). Govornikom izrekamo zahvalo s klicem: Še večkrat na svidenje pri poduku, katerega smo vsi željni!

Ministrska kriza.

V sredo, 30. julija je bila prestolonasledniku Aleksandru predložena pismena ostavka ministrstva Protić. Kaj bo temu ministrstvu sledilo, ali rekonstruirani Protić ali pa kakšen drug kabinet, se sedaj še ne more reči. Tega sedaj tudi v Beogradu ne vedo. Pač pa se tamkaj vršijo posvetovanja med raznimi ministri in voditelji strank. Teh posvetovanj se Protić ni udeležil, ker je bil v Zagrebu, ne zato, da bi koval zvezo z Narodnim klubom, marveč da se podučil o nurejenih razmerah na Hrvatskem in o vzrokih zakaj so Hrvati nezadovoljni. Znamenja kažejo, da se bo kriza še le rešila po šestanku Narodnega predstavništva, ki zopet začenja svoje seje 4. avgusta.

Poročilo iz Korotana.

Labud, 31. julija.

V Labudu se je slovenski shod v nedeljo, dne 27. julija izborna obnesel. Udeležba velika. Prišli so tudi Nemci, ki so z zanimanjem poslušali naše govornike. Glavni govornik je bil korotški rojak dr. Ravnik iz Maribora. Sodeloval je pevski zbor mariborske Glasbene Matice. Tako močen slovenski pevski zbor je bil nekaj novega za korotške Nemce. Bili so razočarani. — Sedaj je v Labudu upeljana slovenska služba božja. Slovenske pridige ima znani narodni mučenik — župnik Gabron. Danes bomo Slovenci izpraznili Celovec. Zveza z Celovcem bo odslej zopet pre-

cel Pariz kakor v enem plamenu. Pod slavolokom v »Zvezdi« so napravili velikanski, a precej neokusen katafalk v počast padlim vojakom. Ko se je zmračilo, je katafalk obstopila častna straža in prižgali so krog njega lučke. Celo gospodje, ki se sicer malo brigajo za versko življenje, so opazili v tem neko nerodno neskladnost. Pri celi prireditvi se je skrbno pazilo na to, da se izloči vsak verski krščanski znak. A stara, po zgodovini in psihologiji potrjena resnica je, da najvišje čini neizogibno posegajo v versko področje. Tako se je zgodilo i tu. Velepatriotična svečanost je nehote prekipela v verske sfere, a ker se je siloma zabranil krščanski značaj, je cela reč izpadla nekam neskladno in abotno, nalik staremu paganstvu.

Kak zmisel ima izkazovati čast, prižigati luči in kadilo pred katafalkom iz desk, če se ne predpostavlja posmrtno življenje padlih junakov? Ali bi ne bilo veliko doslednejše in impozantnejše, če bi n. pr. pariški kardinal kot najvišji dostojanstvenik francoske cerkve opravil na prostem slovesno sv. mašo? Tukaj imamo zopet jasen dokaz, da se verski moment ne da popolnoma iztrebiti iz javnega življenja.

Od nedelje do ponedeljka so pariške ulice celo noč ostale živahne; mnogo ljudi je kar na pouličnem tlaku prenočevalo, deloma, ker niso dobili stanovanja, deloma, ker so si hoteli zasigurati primeren prostor. Od 4. ure naprej je že vse vrvelo po ulicah, dasi se je slavnost začela šele po 8. uri.

(Konec prihodnj.)

trgana. Nocoj bo vozil zadnji vlak iz Celovca. Mohorjeva tiskarna je k sreči spravila večino dragocenih strojev in zalog iz Celovca. Slovenska bogoslovna knjižnica se je preselila v Velikovec. Prčt Randl je imenovan za slovenskega generalnega vikarja. — Danes smo izpraznili tudi Št. Pavel. V Rožni dolini pa so morali Nemci izprazniti nam priznane kraje. Upamo na ugoden izid plebiscita.

Zborovanje SDZ v Ljubljani.

Dne 7. 8. in 9. avgusta t. l. priredi celokupno kat. narodno dijaštvo veliko manifestacijsko zborovanje v Ljubljani. Namen zborovanja je, da seštejemo naše vrste, se med sabo spoznamo, se porovorimo o perečih vprašanjih sedanjega časa in zopet pojasnimo in točno očrtamo naše smotre. Dolžnost vsakega našega dijaka, akademika, bogoslovca in srednješolca je, da se udeleži tega sestanka, se tam nanovo orientira, da tako pokažemo javnosti, da so naše vrste še vedno polne.

Vsak tovariš, ki se hoče udeležiti zborovanja, naj se nemudoma javi pripravljalnemu odboru SDZ, Ljudski dom I. nad., Ljubljana. Stanovanje bo brezplačno, izborna meščanska hrana po zmernih cenah. Uprava južne železnice je dovolila za udeležence polovično vožnjo od vstopne postaje do Ljubljane in nazaj. Vsakdo mora imeti predpisano legitimacijo in izkaznico od SDZ, katero takoj dopošljemo vsem onim, ki se javijo. Tovariši, javite se takoj in v obilnem številu!

Spored zborovanja:

Četrtek, 7. avgusta. Ob 3. uri pop. zborovanje delegatov jugoslovanskih krščanskih akademskih, bogoslovnih, ferijalnih društev in srednješolskih organizacij. (Čitalnica Jugoslovanske tiskarne). Predmet: Unifikacija našega dela. Istočasno zboruje literarno-znanstvena sekcija. (Soba Orlovske Zveze, Jugoslovanska tiskarna.) Vodi g. dr. Izidor Cankar. Ob 8. uri zvečer. Pozdravni večer pri pogrnjenih mizah. (Velika dvorana, hotel „Union“).

Petek, 8. avgusta. Ob 8. uri zjutraj sv. maša v stolnici za padle tovariše s sodelovanjem pevskega zbora. Udeležba za vse udeležence zborovanja obvezna. Cerkevni obred opravi prevzvišeni g. knezoškof dr. A. B. Jeglič. Ob 9. uri. Slavnostno zborovanje. (Velika dvorana, hotel „Union“). 1. Predsednik SDZ phil. J. Kovač: „Stat crux, solvitur mundus“. (Uvodne besede). 2. Prof. dr. J. Srebrnič: Revizija našega verskega življenja. 3. Ex. ak. Žarn: Socijalizem in socialno gibanje. Ob 12. uri. Skupno kosilo. Ob 2. uri popoldne. Kulturno-socijalna sekcija. (Čitalnica Jugoslovanske tiskarne). Vodi iur. Jerreb. Istočasno: Abstinenčna sekcija. (Pevska soba Ljubljane, Ljudski dom). Ob 4. uri popoldne. Srednješolska sekcija. (Velika dvorana, Ljudski dom). Istočasno: Časopisna sekcija. (Tajništvo SLS). Ob 3/4 7.—1/2 8. ure večerja. Ob 8. uri. Premijera v Ljudskem domu: Branislav Nušić: Protekcija.

Sobota, 9. avgusta: Ob 8. uri zjutraj. Nadaljevanje plenarnega zborovanja v veliki dvorani „Union“. 1. Theol. Šolar: Cerkev in država. 2. Jur. Kralj Janko: Nacionalizem in internacionalizem. 3. Theol. Oražem: Časopisje in morala. Ob 12. uri obed. Ob 2. uri popoldne: Občni zbor slov. dij. zveze in JDZ. (Ljudski dom). Ob 4. uri popoldne: Občni zbor akad. starešinstva. Ob 8. uri zvečer: Komerz v veliki dvorani „Uniona“. Sodelujejo dame in prosvetna društva. Jeseniška salonska godba.

Politične vesti.

Psujejo nas, ker se nas bojijo. „Slovenski Narod“ in njegov negodni sinček „Mariborski Delavec“ psujeta naš list z besedami, ki so običajne samo med tako olikanimi ljudmi, kakor so naši liberalni demokratariji. Ne pride nam niti na kraj uma, da bi narodnost našega lista, kateri je v zvezi s „Slovenskim Gospodarjem“ bil edini, ki je med vojno na Štajerskem in tudi po drugih pokrajinah krepko držal kvišku našo slovensko in jugoslovansko zastavo, branil zoper liberalce, kojih glasila so se med vojno poskrila kakor plašljivi mrčes v svoje lukaje. Žalili bi sami sebe, če bi se branili zoper ljudi, kojih prištaši hočejo priseljene Švabe — krute sovražnike slovenskega naroda — ohraniti naši domovini ter po svojih pisarnah jemljejo v svojo zaščito najbolj zagrizene nemškutarje in sovražnike naše

jugoslov. države. Njih psovanje izvira iz strahu pred našimi. Za ljudi s tako vestjo, kakor jo imajo liberalci, je tak strah koristen.

Svobodomiselstvo med dijaštvom vabi poslanec dr. Kukovec na sestanek v Celje koncem avgusta in začetkom septembra. Hkrati se obrača na vse svobodomiselne kroge, naj oskrbe dijaštvo s stanovanji, jestvinami, okrepčili itd. Napoveduje strogo kontrolo nad posamezniki in zavodi, ali bodo storili svojo dolžnost napram svobodomiselnemu dijaštvu. Kaj bodo „svobodomiselni“ jugoslovanski dijaki počenjali v Celju, ni natančneje povedano, saj tudi ni razložen pojem „jugoslovansko svobodomiselstvo“. Če meni dr. Kukovec s propagiranjem svobodomiselstva razširiti in ojačiti svojo stranko, se jako moti. Blizu stojijo tisti, ki so še bolj svobodomiselni ter so smehljajoči dediči vsega svobodomiselstva, in to so socijalni demokratje.

V ulogi nemškutarjev. Če je naša krščansko-slovenska organizacija prej priredila v Celju kakšno zborovanje ali svečanost, je slavna celjska nemškutarija na vse načine kazala svojo mržnjo in protivnost ter delala vse mogoče ovire. To ulogo v Votanu zaspalega nemškutarstva je sedaj prevzela celjska liberalna demokracija. V tej ulogi so se celjski liberalni demokraci pokazali preteklo nedeljo ob prelepi prireditvi naših vrlih Orlov in Orlic. Naši Orli ne hrepenijo po liberalnem pozdravu v obliki razobešenih zastav. Kdor ne mara slovenskih narodnih organizacij pozdraviti z znaki, ki so navadni med kulturnimi ljudmi, naj to mirno opušča. Nikdo ga ne bo silil k temu. Najmanj hlata naš Orlo po liberalnem pozdravu. Prireditelji pa so bili po pravici ozlovoljeni zavoljo tega, ker slovenski gerent dr. Žužek slovenski gerent mesta ni pozdravil slovensko-narodne prireditve. Celo liberalci so izražali svojo nevoljo nad tako netaktnostjo slovenskega uradnika. Le jugoslovansko-brumni celjski „Novi Dobi“ se dozdeva, da je gerent ravnal pravilno. Odobravajoč glavarjevo ravnanje, obsoja dr. Verstovška, češ, da se je hudo razkačil nad glavarjem, da Orlov ni oficijelno sprejel. In potem proroško dostavlja: „Česa takega Verstovšek v Celju za svoje strankarske prireditve ne bo doživel“. Kako bodo naše prireditve v Celju sprejete, o tem se ne bomo prerekali s celjsko Pitijo. Samo to še hočemo ugotoviti: Celjski liberalci so dokazali, da je njihovo jugoslovanstvo sama fraza brez vsebine. Manjka jim čut za jugoslovansko ali slovensko vzajemnost. Jim ne gre za demokracijo, temveč le za liberalizem.

Narodni trgovci v Celju so preteklo nedeljo pokazali svojo narodnost s tem, da niso razobesili zastav v pozdrav slovenskim Orlom. Ljudje so se začudeno povpraševali: ali reflektirajo „narodni“ trgovci samo na liberalce kot odjemalce? Pristaši Slov. Knečke zveze in Slov. Ljudske stranke bodo ta dokaz „narodnosti“ narodnih trgovcev dobro ohranili v svojem spominu.

Iz mariborske okolice. V števil. 26. v graškem „Sonntagsbote“, ki je priromala po naključju v naše kraje, zasmehuje neki dopisnik špijske Slovence, da zahtevajo Špilje za Jugoslavijo. Naj bo dovoljeno tudi nam povedati svoje mnenje, ki poznamo obmejne kraje že od časov, ko se „Sonntagsboten“-ov dopisnik menda niti vedel ni, da je na svetu luč. Kar se tiče Rača, je tam za časa kaplanov Šegula in Bolkovič večina ljudi govorila slovenski, tako se n. pr. pri krajnem šolskem svetu razun šulferajnskega učitelja bili sami Slovenci, ki so samo uradno zavoljo učitelja govorili nemški, med seboj pa slovenski. Če se pri zadnjem ljudskem štetju ni nikdo oglasil za slovenski „Umgangssproch“ je to zopet en dokaz več, s kakim pritiskom je ponemčeval „Šulferajn“ slovenske otroke in kako objektivno je bilo „uradno“ štetje pokojne Avstrije. So nam znani slučaj, da družinice ni znalo nič nemški kakor da je pozdravilo milostljivo gospo „ksti-jand“, pa uradni „Umgangssproch“ se mu je vpisal nemški. Kar se tiče Špilja znajo najmanj štiri petine ljudi oba jezika vsaj „po domače“ ker slovenskega poduka tukaj ni. Z mirno vestjo pa lahko trdimo, da pride na enega Nemca, ki zna še tudi drugi jezik najmanj deset Slovencev, ki znajo dva jezika. Kake narodnosti so torej Špiljčani po svoji večini? Pa bo rekel gospod Šraj: „Jaz sem pravi Nemec, pa deno znam handlati po Slovenskem tje do Hrvaškega.“ Pa le počasi! Njegov oče je svečinski Slovenec in še tudi zdaj ne zametuje slovenskega jezika, njegova mati je iz družine Škrobec, — sodite sami iz katere narodnosti — njegova žena je Slovenka, tam nekje pri Sv. Duhu doma. Njegovi otroci pa

bodo menda tudi pristni Nemci. Slovenci so vničarji, pravi dopisnik, ki pridejo in odidejo. Zakaj pa gospodje nimajo nemških? Ker jih ni, če jih še tako iščejo! Ali pa so posestniki sami pristni Špiljčani? Če greš od Eviča do Sv. Ilja lahko posestnike, ki so v Špilju rojeni, prešteješ na prste ene roke. Ali naj bodo tisti merodajni ki pridejo tje samo na trgatev, stanajejo pa Bog ve kje v Nemški Avstriji? In takih posestnikov je mnogo. Če so te Slovenci zbrali pri kmetu pa ne v gostini, kakor vpraša dopisnik, je gotovo pametno, ker ljudje ohranijo bolj bister um, če njim pri posvetovanju ni treba zavživati alkohola. Ali je menda dopisniku žal, da kaki njegov priljubljenec privandrani krčmar ni napravil „kšefta“?

Občinske volitve na Nemškem Štajerskem, ki so se vršile dne 27. julija, so izpadle neugodno za socialne demokrate. Večino so dobili samo v mestih Bruck, Leoben ter v industrijskih središčih. Veliko večino občin imajo v rokah krščanski socialci. Nacionalne in liberalne skupine so bile skoro povsod tepene. Le tam, kjer so sklenili kršč socialci z drugimi meščanskimi strankami proti socialistom kompromis, so zlezli poedini liberalci v občinske odbore.

S krvjo kupljena svoboda avstrijskih narodov. Tajnik dunajske vlade je izdal statistiko padlih ter umrlih vojakov bivše Avstro-Ogrske v svetovni vojni. Do konca leta 1917. je padlo, vsled ran in bolezní umrlo nad milijon in četrt mož. Od teh žrtev pripade avstrijski polovici nad 50 procentov. Od posameznih narodnosti je padlih in umrlih (namreč od 1000 civilnega prebivalstva) Nemcev 29.1, Slovencev 27.5, moravskih Čehoslovakov 26.7, čeških Čehoslovakov 19.2, Italijanov in Furlanov 18.3, Srbohrvatov 17, Poljakov 16.2. — Na Mažarskem: Madžarov in Nemcev 28, Slovakov 23.7, Rumunov 23, Srbov 22.2 in Rusinov 11.9. Statistično je dokazano, kdo je v vojski več žrtvoval. Največ smrtnih žrtev pade na nas Slovence in Čehe. Ako dodemo temu številu še izgube Srbohrvatov, Srbov in Črnogorcev v ententnih armadah, si moramo priznati, da je sklonilo v svetovni vojni pod meč smrti največ jugoslovanskih in čeških glav. Ta dva naroda sta s svojimi najboljšimi fanti in možmi plačala najdražje, svojo svobodo in samostojnost.

Posvetovanja v Bruku ob Litvi. V Bruk so dospeli dne 30. julija: ententina komisija iz Dunaja, zastopniki madžarskih vojaških in delavskih sovjetov ter vodja boljševiske vlade Bela Kun. Od tega posvetovanja je odvisna usoda Bela Kuna in njegove vlade.

Ameriški protektorat nad Palestino. Zavezniška komisija v Jeruzalemu je izdala oklic na prebivalstvo Palestine s pozivom, da se izjavi, katero vevlast si želi, da prevzame protektorat nad Palestino. Prebivalstvo je soglasno izjavilo željo, da bi naj Združene države Severne Amerike prevzele protektorat nad Palestino.

Angleži o SHS. Dopisnik angleškega „Timesa“ popisuje svoje utise o nas Jugoslovanih. O Hrvatih, katere je pisec najbolj spoznal, pravi: Pretežna večina Hrvatov je navdušena za zedinjenje. Razlika srbskega pravoslavja in hrvaškega katoličanstva ne dela pri ujedinenju nobene zapreke. Da postane vez z brati Hrvati še bolj tesna, se poteguje katoliška duhovščina za uvedbo narodnega jezika v cerkvi, čemur se menda tudi Vatikan ne bo protivil. Srbi so sprejeli gregorijanski koledar in minister za vero v Beogradu je Hrvat katolik. Kraljestvo SHS bo prevzelo in bo zajezilo germanske invazije in tudi boljševisko anarhijo, ki preti Evropi. Pa tudi Slovenci in Hrvati v od Italijanov zasedenem ozemlju stremijo po združitvi z že svobodnimi brati.

Tedenske novice.

Duhovniške spremembe. Za voditelja dekana-ta Staritrge je imenovan preč. g. zlatomašnik Iv. Lenart, nadžupnik v Šmartnem pri Slovenjgradcu. — Za mestnega kaplana v Brežice je nameščen č. g. Karel Arlič. — Za ekspeditorja konsistorijalne pisarne in koralista stolne cerkve v Mariboru je imenovan č. g. Ostrc. — Č. g. kaplan Franc Lužar je prestavljen iz Loke pri Zidanem mostu k Sv. Janžu na Dravskem polju. — Nekdanji vojni kurat č. g. Miroslav Ratej je nameščen kot I. kaplan v Laškem trgu. — Kot kaplani so nameščeni gg. semeniški duhovniki: Anton Tomažič v Ruše (II. kaplan), Ivan Greif v Šmartno pri Slovenjgradcu (II. kaplan) in Vinko Močnik v Loko pri Zidanem mostu. — Za voj-nega kurata v Mariboru je imenovan č. g. dr. Sever, duhovnik ljubljanske škofije.

Orlovsko zborovanje. Po končani telovadbi so se preteklo nedeljo v Celju zbrali Orli in Orlice na zborovanje. Soba jih je bila polna, da ni bilo dovolj prostora. Zborovanja se je tudi udeležil poslanec dr. Hohnjec. Sklenilo se je, da Orel ostane povečini in bistveno pri kroju, ki ga je nosil doslej. Tudi za Orlice se je sklenil primeren kroj. Češki Orel prevzame kroj slovenskega Orla. Nadalje se je sklenilo, da se prihodnje leto mesca avgusta priredi v Mariboru veliko slavlje mednarodne krščanske telovadne organizacije. Te prireditve se udeleži slovenski in češki Orel, krščanski telovadci iz Poljske, češki katoliški Škol iz Amerike in krščanska telovadna organizacija iz Francoske in Belgije.

Društvo jugoslovanskih državnih uslužbencev v Mariboru sklicuje javen shod za soboto, dne 2. avgusta ob pol 19. uri v mali dvorani Narodnega doma s sledečim dnevnim redom: 1. Gmotni položaj in draginjska doklada. Politični položaj. 3. Slučajnosti. Državni uslužbenci, pridite vsi korporativno!

Opozoritev zaradi občinskih vojnih posojil! Županstvo mesta Ormož je prejelo od centralne banke nemških hranilnic poziv, naj zaradi kuponov vojnega posojila, katero je občina svoj čas podpisala, vpošlje od sedanjih zastopnikov občine podpisano izjavo zaradi obračuna anuitete pri komunalnem kreditnem zavodu v Gradcu. Ker so podobne pozive morebiti dobile tudi druge občine, ponovno opozarjam, da po začasnih odredbi deželne vlade v Ljubljani in z ozirom na stališče vlade v Beogradu še ne vplačana, za komunalni kreditni zavod v Gradcu podpisana vojna posojila z ozirom na nezakonitost postopka od naše strani niso priznana, in da bi ravnal vsak zastopnik katerekoli občine le na lastno nevarnost in tudi gmotno odgovornost, ako bi podal kljub temu kako za občine obvezno izjavo glede vojnih posojil. Predsednik likvidacijske komisije SHS za Štajersko v Celju.

Iz ptujske okolice. Čitali smo v listih, da je ljutomersko glavarstvo v več slučajih nastavilo izobražene kmetske može za nadzornike različnih nemških posestev in podjetij. To postopanje pozdravljamo! Ne vemo pa, kake nazore ima o nadzorstvih ptujsko glavarstvo. Videti je, da hoče ravno to glavarstvo različnim advokatom in profesorjem pripomoči k še večjim dohodkom, ker daje skoraj izključno tem nadzorstva nad nemškimi podjetji. Ljudje se smejejo, ko čitajo in slišijo, čez to in to podjetje in posestvo je sedaj gospod ptujski advokat ali profesor, kateremu se o stroki, ki jo nadzoruje, še niti sanjalo ni, prevzel nadzorstvo. Ali je tako ravnanje v korist države? Seveda nadzornik mora biti liberalce, da med potjo, kamor je postavljen za nadzornika, lahko agitira za Sokola in za liberalno stranko. Ptujsko glavarstvo naj dobro pomni, da naši kmetje uvidevajo njihove namene in jih bodo tudi upoštevali za prihodnost!

Promenadni koncert. V nedeljo, dne 3. avg., promenadni koncert od 11. do 12½ ure. Svira ob ugodnem vremenu mariborska železničarska godba.

Pisemski promet z Nemško Avstrijo in Čehoslovaško je zopet odprt za sledeče poštne pošiljke: navadna odprta pisma, navadne in priporočene dopisnice, nepriloge vzorce in navadna tiskovine. V inozemstvo naslovljena pisma se morajo radi cenzure oddajati odprta.

Novo draginjske doklade za učitelje ljudskih in meščanskih šol. Po naredbi ministrskega sveta z dne 28. junija 1919 se odmerijo in nakažejo, kakor hitro dospejo poročila šolskih vodstev, oziroma vpokojencev in učiteljskih vdov o stanju družin posameznih učiteljev. Draginjske doklade bi se po podatkih o rodbinskem stanju, ki jih ima sedaj na razpolago deželno knjigovodstvo, ne mogle odmeriti, ker so draginjske doklade po omenjeni naredbi ministrskega sveta določene po drugačni podlagi, nego je uveljavljena po naredbi poverjenistva za uk in bogočastje in za finance z dne 13. decembra 1918, št. 225 „Uradni list.“ Zato bo višji šolski svet pozval šolska vodstva in vpokojence ter vdove učiteljev, da nemudoma predložijo poročila s potrebnimi podatki. Šolska vodstva in učitelji se opozarjajo na poziv, ki izide v prihodnjih dneh v slovenskih dnevnikih.

Nemci internirali dva slovenska finančna komisarja. Dne 30. julija sta nadkomisar finančne straže v Mariboru Voh in komisar finančnega ravnateljstva Cajnko nadzirala obmejne finančne straže na črti Špilje—Lučane. Blizu Lučan ju je zalotila nemška patrulja. Aretirala ju je pod pretvezo, da sta za nekaj korakov ukorakala v nemškoavstrijsko ozemlje. Njunega spremljevalca

— voznika so pustili nazaj, Voha in Cajkota pa so odgnali v Gradec, kjer so ju internirali. Odvezli so jima tudi vse uradne spise.

Žrtev železniške nesreče na Pragerskem je postal te dni vrl železničar Javornik.

Ponesrečen železničar. Na mariborskem kolo-dvoru je lokomotiva zdrobila nogo železničarju Zafošniku.

Železniška nesreča. Dopoldne, dne 29. julija je skočil osebni ljutomerski vlak pri Radenih, na peznan način s tira ter so se prevrnili štiri vagoni. Težko ranjena je bila ena oseba, o vo-jaskih poškodovanih še nimamo natančnih po-ročil. Vlak je imel pet ur zamude.

Dopisi.

Sv. Trije Kralji v Slov. gor. Velik mladeniški shod se vrši tukaj v nedeljo dne 10. avgusta. Ob 10. uri bo pridiga za mladeniče in sv. maša, ob 12. uri pri cerkvi zborovanje mladeničev z mnogimi govori, ob 3. uri pridiga za mladeniče in večernice. Mladeniči celih Slov. goric, pridite!

Slov. Bistrica. V tukajšnji župnijski cerkvi bo 10. avgusta t. l. shod vseh Marijinih družb Slo-venjebistriške dekanije. Ob pol 11. uri pridiga in slovesna sv. maša. Takoj po opravi bo v veliki dvorani okrajne hranilnice velik shod mater, žen in deklet. Govorijo: dr. Ogrizek iz Celja, ravnateljica Štupea in drugi. Ob 14. uri (2. pop.) Slovesne večernice v cerkvi Matere božje sedem žalosti.

Vransko. „Narodna čitalnica“ na Vranskem praznuje 2. in 3. avgusta t. l. svojo 50-letnico. V soboto zvečer uprizori „Ciril-Methodova podruž-nica“ v proslavo 50 letnice Finžgarjevo igro „Naša kri“. V nedeljo popoldne se vrši na vrtu gostilne „Slovan“ ljudska veselica s sodelovan-jem raznih društev.

Sv. Pavel pri Preboldu. Prostovoljno gasilno društvo Kaplavas priredi v nedeljo, dne 17. av-gusta na vrtu načelnika Turnšek veliko vrtno veselico z obširnimi in jako zanimivimi spore-dom. Sosednja društva povabljena.

Udje Zgodovinsko društvo v Mariboru, ki so od 1. novembra 1918 spremenili svoje bivališče, naj naznanijo svoj novi naslov, da se jim more dostaviti „Časopis“, ki v kratkem izide za leto 1919. — Zgodovinsko društvo v Mariboru.

Prireditve.

IV nedeljo, dne 3. avgusta:

Na Ptujski gori ob 15. (3.) v šoli prireditve bralnega društva. Na vsopredju je poučni govor, petje domačega mešanega zbora ter dve igri. — Na Ščav-nici pri Cmureku ob 13. (1.) uri v posojilničnih prostorih redni občni zbor posojilnice, ki je zdaj raz-širila svoj delokrog čez celo župnijo Sv. Ane v Slov. goricah. — V Št. Ilju pri Velenju popoldne po-večernicah pri „Korošcu“ (Ivan Tanjšek) prireditve do-mačih mladeničev za spomenik padlih Šentiljčanov. Na sporedu je igra „V ječi“, petje in srečolov. — V Makolah popoldne po večernicah v Narodni dvora-ni Vodnikova slavnost s petjem in gledališko pre-dstavo. — Orel priredi ob 4. uri popoldne Finžgarjevo igro „Veriga“ v Društvenem domu. — Pri Sv. Ju-riju ob Ščavnici se vrši ustanovni shod Mlade-niške Zveze v Čitalnici. Katoliško-narodni stariši, poš-ljite svoje sinove, posebno take, ki so šoli že odrasli, na to prireditve: — Kmetijska podružnica v Ljuto-meru vabi k zborovanju ob 8. uri dopoldne v go-stilno Triglav v Ljutomeru. Govori sadjarski nadzor-nik g. Gorican o kmetijski organizaciji in sadjarstvu. Razpravljalo se bo o mnogih gospodarskih vprašan-jih in predlogih. — Čebelarstva podružnica za gornjerad-gonski okraj priredi popoldne po večernicah pri Sv. Juriju ob Ščavnici pri čebelnjaku Alojzija Koro-šak čebelarstvo zborovanje. Predava Ivan Jurančič.

V nedeljo, dne 10. avgusta:

Pri Sv. Treh Kraljih v Slov. gor. se vrši pri nas velik mladeniški shod. Opozorjamo že sedaj na to zborovanje vse dobromisleče mladeniče Slo-ven-skih goric.

MALA NAZNANILA.

Proda sei

Proda se kolo (bicikl) na Bohovi št. 20, Roče. 1418

Vila, lepa na prodaj, solčna le-ga, ob glavni cesti Kozje, 6 svet-lih sob, 2 kuhinji, drvarnica, klet, vrt za zelenjavo in nekoliko sadnega drevja. Vpraša se: Ju-ričan, Lastnič p. Podčetrtek. 1424

7 let starega konja z vprego in star koleselj na prodaj. Bistrica št. 5, pri Mariboru. 1420

Posestvo lepo,

z gostilno, 18 oralov njiv, travni-kov, gozd, vinograd, 5 glav živine, 3 konji, 9 svinj, cena 200.000 K pri Radgoni prodaja agentura Za-gorski, Maribor, Bismarkova c. 14. 1441

Malo posestvo, njiva pripravna za stavbeni prostor se prodaja na Teznu 29, Maribor. 1427

Bekle h kravam sprejme takoj Gross, Rošpoh 185, Maribor. 1419

Proda se: omara, postelja, zofa, slamnjača, hlače, čevlji veliki in mali. Grajska ulica 28, na dvo-rišču, Maribor. 2429

Proda se: lepa njiva v izmeri 28 arov, sposobna za stavbo hiše, leži tik ceste. Več pove gostilna Jančič, Brežna cesta 59-a v Stu-denci pri Mariboru. 1431

Novi sodi od 10—20 hl, liter po 1:60 K na prodaj pri Ivo Horni-ky, veleposestnik v Št. Ilju v Slov. gor. 1444

Petrolej v večjih množinah pri-poroča M. Berdaja, Maribor. 1438

Na prodaj kadi za mast, porabne za zelje. Pogledajo se: Mlinska ulica 23, Maribor. 1414

MOTOR za žaganje lesa s 3 in pol HP se prodaja ceno. Lendplatz 7, I. ndstr. Maribor. 1415

Bika-plemenjaka pinčavske pas-me, 2 in pol leta starega, krot-kega ima na prodaj Dragotin Lingelj veleposestnik, Ruše, vena po dogovoru. 1416

Glasevtr (Stutzflügel) in skoraj novi pianino se prodaja. Maribor, Kriehuberjeva ulica 26. 1417

SUKANEC

(cvrni)

1 klopčič, (špula) 366 m
črn št. 24, 30, 36
bel št. 10, 16, 24, 30, 36
1 klopčič . . . K 6—
1 ducat . . . K 69—
Kom skladišče

ALOJZIJ GNIUŠEK,

Maribor, Glavni trg št. 6.
Trgovci znaten popust.

Prima svinjska mast,
suho meso,
klobase,
fižol,

pražen ječmen,
ala „Kneip“ kavin,
„nadomestek“

Prodaja na drobno in debelo
Prva slavenska trgovina suho-
meatne robe in masti

Jovo Gigović

Nova Gradiska.

Podružnica Maribor,
Glavni trg št. 21. 1412—135—226

Obleke

od preproste do vsakovrstne naj-finejše, domače, dobro in vestno delo, vsake velikosti, izborne ka-kovosti izdeluje točno in solidno ter prodaja

ALOJZIJ ARBEITER,
Maribor, Dravska ulica št. 15,
(pri starem mostu). 719

Kupi sei

DRVA, bukova in hrastova vsako množino za takojšnjo ali poznej-šo odposiljatev se kupuje. Ponud-be sprejme Malenšek M. v Mari-boru. Posredovalci dobe provi-cijo. 1405

Hudoga psa kupi Ludvik Dolajš, Sv. Jakob v Slov. gor. 1390

RAZPIS.

Na dekliškem mestnem zavodu „Vesna“ v Mariboru in sicer na oddelku „kuhinjska in gospodinjstva šola“ se razpisujejo sledeča učna mesta:

za dve učiteljici kuhanja,
za dve učiteljici za belo šivanje,
za dve učiteljici za obleke.

Kolekovane prošnje, opremljene s spričevali in doka-zili o sedanjem službovanju, domovinskim listom in zdra-vniškim spričevalom ter z navedbo mezdnih zahtevkov je vposlati najkasneje do 10. avgusta t. l. na naslov: Ku-ratorij mestnega dekliškega zavoda „Vesna“ v Mariboru (mestni magistrat).

Prednost imajo učiteljice, ki so zmogne srbo-hrvaščine, italijanščine ali francoščine, ki bi tudi glasovir podučevale. Maribor, dne 27. julija 1919.

1423 Vlado komisar: dr. Pfeifer, s. r.

Kot gospodarska oskrbnica

želi vstopiti v službo na večje ali manjše posestvo k samo-stojni posestnici ali ravnotakemu posestniku 32-letna vdova, jako delavna, skrbna in popolnoma zanesljiva ter zdrava. Tozadevne ponudbe naj se pošljejo pod naslovom „Vesna služiteljica št. 1422“ na upravništvo „Straže“. 1422

Kostanjev in hrastov les kupi vsako množino Alojzij Hajdinjak, Krčevina 162 pri Mariboru. 1488

Posestvo 6—10 oralov pri Mari-boru se kupi. Dopisi Maribor, poštni predal 8. 1442

Službe:

Pridnega učenca iz poštene hiše sprejme takoj Anton Zemljč, tr-govina z mešanim blagom, Sv. Lenart v Slov. goricah. 1407

Učenec za krojaško obrt se sprejme v Urbanski ulici št. 4, Maribor. 1492

Sprejem takoj učenko v trgo-vino z mešanim blagom na deže-lo. Za hrano in stanovanje pres-krbljeno. Ponudbe na upravo li-sta pod št. 1430.

Učenca sprejme g. V. Gröger, dimnikarski mojster, Studenci pri Mariboru, Werkstättenstr. 22. 1428

Neoženjen konjski klapac s celo oskrbo in dobro plačo se sprejme Gründelgasse 7, Maribor. 1426

POSJOJILNICA v GORNJIRADGONI sprejme poštenega, zanesljivega samskega uradnika, ki ima že ne-kaj prakse v knjigovodstvu, ko-respodenci in zemljiški knjigi. Prošnje s sposobnostnimi dokazili in naznanilom pogojev naj se poš-ljejo načelnstvu „Posojilnice v Gor-nji Radgoni“. 1438

Razna:

Prof. Anton Marič

poučeval bo vsaki torek, četrtek in soboto francoščino od 17.—18. in italijanščino od 16.—17. ure v svojem stanovanju v Erzhersog-Evgenstrasse št. 6, II. nadstr. pričenši od četrta 31. t. m., ka-teri dan bo tudi vpisovanje. 1113

Pohištvo

najboljše kakovosti izdeluje in prodaja po nizkih cenah
Obrtna zadruga mizarstkih mojstrov v MARIBORU, Grajski trg št. 3.
Kupuje tudi vsakovrstni mizarstki les. 63

250 kron nagrade

dam tistemu, ki mi preskribi ali odstopi boljše stanovanje s 3—4 sobami, kuhinjo in potrebnimi shtambami v Mariboru. Ponudbe pod „250 K nagrade“ na uprav-ništvo tega lista. 205—1411—134

Sejmi.

V ŠT. ILJU pri Velenju se vrši v ponedeljek, dne 4. avgusta obi-čajni živinski in kramarski se-jem. Pričakuje se kakor vsikdar obilne udeležbe. Drugi sejm se vrši 1. septembra t. l. 209

V najem se da velika nemehli-ra-na soba. Naslov v upravi. 1434

Elegantna, separirana soba, ne-mehlovana, se da v najem Tap-peinerjev trg 3, II. ndstr. Ma-ribor. 1487

Zasebni pouk iz francoščine daje dama iz Francije. Naslov v uprav-ništvo. 1439

Izgubil se je pes volčje pasme, znamka št. 30, dotične občine. Najditeelj naj naznači na občino Dragučova, Sv. Marjeta ob Pes-nici. 1450

Dijaka iz boljše hiše

sprejme boljša katoliško-narodna obitelj v Mariboru na popolno oskrbo. Ponudbe na upravo pod „Dijak boljše hiše“. 1425

Med. dr. Vilko Marin

zdravnik za telesne poškodbe, spolne in ženske bolezni, ordinira vsak dan od 11.—12. in od 14.—16. (2.—4) ure v Elizabetini ulici št. 15, Maribor, Telefon 205.

ŽENSKO ZDRAVILIŠČE

drž. toplice Dobrna pri Celju (preje Nenhaus bei Cilli, Steiermark) vrelec izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini. Maj—Oktober. 1399

Stavbena pisarna

FRANJO NERAD,

mestni zidarski mojster v CELJU.

Prevzema vsa zidarska in druga stavbna dela. Izdaja strokovna mnenja. Izvršuje načrte in proračune po dnevnih cenah 1028

ČEVLJE

fine, moderno izdelane in sandale ima v zalogi in jih razpošilja po pošt. povz. mirenska „Čevljarska zadruga“ v Vrbovcu

pri Mozirju.

Čevlji so iz lahke ševro-media kože, boksa in tele-tine. Dobite visoke, nizke in salonske moške, ženske, deške in otroške čevlje ter sandale. Cene usnja se dr-i-gajo, zato naročite čimprej! Pri večjem odjemu prime-ren popust!

Prodajalna tudi v Celju „Narodni dom“.

Zmerne cene! Zahtevajte cenike! 1268

Otvoritev lončarske obrti.

Naznanjam slavnemu očinstvu, da sem otvoril lon-čarsko obrt in prodajam od 15. julija naprej lonce in sklede. Stavim tudi peči in štedilnike ter delam lončene stene za mesarje. Pr poročam se v obila naročila

Andrej Stauber,

lončarski mojster,

Maribor, Gosposka ul. 36.

HMELJ

kupi vsako množino **Rudolf Pevec** v Mozirju. Cena po dogovoru z vzorci.

Dva stražarja in ednega slugo

sprejme mestni urad Brežice ob Savi. Prednost imajo zdravi in čvrsti dosluženi orožniki in vojaki. Nastop 1. septembra 1919. Plača po dogovoru. 1403. Županstvo.

Oznaniša Union-Propagande, Maribor.

POZOR!

Naznanjam uljudno p. n. občinstvu, da sem s 15. julijem otvoril prvo in edino slovensko oblastveno koncesionirano

POSREDOVALNICO

za obrat z zemljišči: nakup in prodaja posestev, hipotečna posojila itd.

K. TROHA

samo Tegetthofova cesta št. 30, pritličje.

1410—183